Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK III Warszawa, dnia 12 kwietnia 1939 r. Nr 23

T R E Ś Ć:

57.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 marca 1939 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miasta Środy i powiatu średzkiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 marca 1939 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej,

Zarząd Okręgowy w Poznaniu, zgłosiło do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miasta Środy i powiatu średzkiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Środzie w dniu 1 marca 1939 r.:

a) po stronie pracodawców przez następujących budowniczych i przedsiębiorców budowlanych: Hipolita Ellmanna, R. Genise, Franciszka Kujawy i Telesfora Schmidta oraz przez Cech Murarsko-Ciesielski na powiaty Września, Jarocin i Środa, z siedzibą we Wrześni,
b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Pracowników Budowlanych „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Środzie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr 35/37) w ciągu 14 dni.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 31.III. 1939 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

Pomiędzy niżej podpisanymi budowniczymi i przedsiębiorcami budowlanymi i Cechem Murarsko-Ciesielskim na powiaty Września, Jarocin i Środa, z siedzibą we Wrześni — z jednej strony,

a Związkiem Zawodowym Pracowników Budowlanych „Praca Polska", Oddział w Środzie — z drugiej strony,

zawarto następujący układ zbiorowy pracy, normujący warunki pracy i płacy w przemyśle budowlanym w powiecie średzkim:

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje na obszarze miasta Środy i powiatu średzkiego.

§ 2.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników.

a) Przyjmowanie i zwalnianie pracowników odbywa się w sposób przewidziany w odpowiednich ustawach i rozporządzeniach.
b) Pierwszeństwo przy przyjmowaniu do pracy mają murarze i cieśle kwalifikowani.

§ 3.

Czas pracy.

Czas pracy ustala się na 48 godzin w tygodniu. Uwzględniając pory roku, ustanawia się następujący podział czasu pracy w okresie od 1 kwietnia 1939 r. do 31 marca 1940 r.: od godz. 8-mej do godz. 12-tej i od godz. 13-tej do godz. 17-tej.

§ 4.

Płace godzinne.

Od 1 kwietnia 1939 r. obowiązują następujące stawki płac godzinnych:

a) podmistrz względnie posterunkowy od 5% wzwyż,
b) murarze i cieśle kwalifikowani z praktyką ponad 2 lata . . . . zł 0,70
c) murarze i cieśle kwalifikowani z praktyką do 2 lat . . . . „ 0,62
d) robotnik przy wszystkich pracach budowlanych — stały . . . . „ 0,45
e) robotnik przy wszystkich pracach budowlanych — niestały . . . . „ 0,36

Płace ustalone dla murarza i cieśli odnoszą się jednakowo do prac wykonywanych w przedsiębiorstwach robót ziemnych.

Wszyscy pracownicy zobowiązani są pracę im powierzoną wykonywać sumiennie. Pracownikom nie wolno po godzinach pracy wykonywać żadnych prac na własny rachunek.

§ 5.

Wypłaty zarobku dokonywane są tygodniowo bezpośrednio po ukończeniu pracy w sobotę i to na miejscu budowli lub w biurze.

Wynagrodzenie należy się pracownikowi za godziny rzeczywiście przepracowane.

§ 6.

Wobec pracowników i robotników, których stopień niezdolności do pracy albo wydajność pracy wskutek inwalidztwa lub podeszłego wieku nie dosięga przeciętnego poziomu normy, stosować można niższą płacę niż taryfową.

W tych przypadkach ustalenie płacy nastąpić musi w pierwszym tygodniu.

Strony zawierające niniejszy układ nie wykluczają pracy akordowej.

Tam, gdzie prace akordowe bywają wykonywane, musi się uzgodnić ceny jednostkowe. Przy akordzie gwarantuje się co najmniej zarobek godzinowy.

§ 7.

Przestrzeganie warunków układu.

Na większej budowli ustanawia się delegata, który jest pośrednikiem między pracodawcą a pracownikami danej budowli.

Agitacja w czasie pracy jest wzbroniona.

§ 8.

Strony wybierają komisję po dwóch z każdej strony:

a) dla kontrolowania budowli, b) dla zwalczania partactwa w zawodzie budowlanym.

§ 9.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. O ile na trzy miesiące przed terminem wygaśnięcia mocy obowiązującej układu, to jest najpóźniej dnia 31 grudnia 1939 r. nie nastąpi pisemne zapowiedzenie wygaśnięcia układu, przedłuża się automatycznie moc obowiązującą ukła-

du na rok następny, z zachowaniem powyższego terminu zapowiedzenia wygaśnięcia.

Środa, dnia 1 marca 1939 r.

Za Pracodawców:

Budowniczy i przedsiębiorcy budowlani:

(—) *Hipolit Ellmann* (—) *A. Gewise*
(—) *Franciszek Kujawa* (—) *Telesfor Schmidt*

Cech Murarsko-Ciesielski na powiaty Września, Jarocin i Środa, z siedzibą we Wrześni:

(—) *W. Ziętek*
st. cechu.

Za pracowników:

Związek Zawodowy Pracowników Budowlanych „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Środzie:

(—) *Klemens Tyrakowski* (—) *Stanisław Sobkowiak*
(—) *Wincenty Frąckowiak* (—) *Ignacy Spychalski*

Rejestruję. Poznań, dnia 11 marca 1939 r.
Nr rej. 101.

Inspektor Pracy X Okręgu:

(—) *dr Mroczkowski*

58.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 9 marca 1939 r. ustalające warunki pracy i płacy dozorców domowych na obszarze m. Pabianic.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza powołana pismem okręgowego inspektora pracy III Okręgu w Łodzi Nr 13 D/Pab.-9 z dnia 20 lutego 1939 r. na zasadzie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właści-

cielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324), oraz art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) i odbytym w dniu 9 marca 1939 r. posiedzeniu w sali Sądu Grodzkiego w Pabianicach, w składzie:

Przewodniczący: *Zygmunt Melechowicz*, podinspektor pracy, powołany przez okręgowego inspektora pracy III Okręgu w Łodzi,

Członkowie: *Jan Klimek*, kierownik Sądu Grodzkiego w Pabianicach, powołany przez Prezesa Sądu Okręgowego w Łodzi i

Roman Zieliński, wicestarosta powiatowy w Łasku, powołany przez pana Wojewodę Łódzkiego w Łodzi,

po wysłuchaniu opinii przedstawicieli Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości m. Pabianic i Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Dozorców m. Pabianic oraz Zwązku Zawodowego Dozorców Domowych „Praca Polska", Oddziały w Pabianicach, biorąc pod uwagę ogólne położenie stron w chwili obecnej,

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli domów mieszkalnych i placów niezabudowanych, z drugiej strony wszystkich dozorców tych nieruchomości m. Pabianic.

1) Za dozorcę domu w rozumieniu niniejszego orzeczenia uważa się osobę bez względu na płeć (z wyjątkiem chłopców i dziewcząt do lat 21), którą właściciel domu przyjął do pracy w charakterze dozorcy domu i powierzył jej nadzór nad domem.

2) Wszelkie prace dozorcy związane z jego stanowiskiem wykonuje sam dozorca lub zdolni do tej pracy członkowie jego rodziny.

§ 2.

Umowy o pracę zawiera pracodawca na piśmie lub ustnie.

Umowę o pracę uważa się za zawartą z chwilą dopuszczenia dozorcy do pracy.

§ 3.

Płace dozorców domowych w m. Pabianicach ustala się w sposób następujący:

dla dozorców domów, zaliczonych do kateg. I płaca wynosi tyg. . . . . 17 zł

dla dozorców domów, zaliczonych do kateg. II płaca wynosi tyg. . . . . 8 „

dla dozorców domów, zaliczonych do kateg. III płaca wynosi tyg. . . . . 6 „

dla dozorców domów, zaliczonych do kateg. IV płaca wynosi tyg. . . . . 4 „

Wypłata zarobku winna być dokonywana z dołu.

§ 4.

Posesje m. Pabianic w stosunku do pensji dozorców domowych dzielą się na cztery kategorie:

Kat. I. a) domy 3 i więcej piętrowe z oficynami i wodociągiem,

b) domy 2 piętrowe z oficynami i wodociągiem,

c) domy 3 i więcej piętrowe narożne z wodociągiem,

d) domy 2 piętrowe narożne z oficynami i wodociągiem.

Kat. II. a) domy 3 i więcej piętrowe bez oficyn z wodociągiem,

b) domy 2 piętrowe bez oficyn i z wodociągiem,

c) domy 2 piętrowe narożne bez wodociągu,

d) domy 1 piętrowe z oficyną i z wodociągiem.

Kat. III. a) domy 1 piętrowe bez oficyn i bez wodociągu,

b) domy parterowe z oficynami.

Kat. IV. a) domy parterowe z oficyną parterową,

b) pozostałe domy.

Za ręczne pompowanie wody do zbiorników ustala się tygodniowo dodatkowo płaca 50% zasadniczego tygodniowego wynagrodzenia oraz za obsługę motoru elektrycznego dozorca otrzymuje dodatkowo 50 groszy tygodniowo.

Za obsługę placów niezabudowanych, a oznaczonych oddzielnym numerem policyjnym i obsługiwanych przez dozorcę ustala się dodatkowe wynagrodzenie 15% zasadniczej płacy tygodniowej, o ile dany plac przylega do posesji obsługiwanej.

Uwaga: Place oddalone od posesji obsługiwanej podlegają dobrowolnej umowie.

Za obsługę domów narożnych, zaliczonych do I-ej i II-ej kategorii, dozorcy otrzymują dodatkowe 2 złote tygodniowo, kategorie III-cia i IV-ta otrzymują jeden złoty tygodniowo.

§ 5.

Dozorca domu otrzymuje bezpłatne mieszkanie, odpowiadające zwykłym wymogom higieny i czystości, przy czym właściciel domu płaci wszelkie podatki od lokalu, zajmowanego przez dozorcę. Dla obielenia mieszkania służbowego, zajmowanego przez dozorcę, właściciel domu obowiązany jest wydać 20 kg wapna rocznie.

Dozorca domu otrzymuje w miesiącach zimowych od 1.X. do 31.III. po 3 litry nafty miesięcznie, a w pozostałych miesiącach po 2 litry miesięcznie względnie jedną lampkę elektryczną 20-o świecową do mieszkania służbowego.

§ 6.

Dozorcy domowi obowiązani są spełniać swe obowiązki, wynikające z rozporządzeń sanitarnych i policyjnych, właściciel zaś nieruchomości obowiązany jest dostarczyć z własnych funduszów narzędzi do czyszczenia realności, a nadto raz do roku dać fartuch i bluzę do pracy.

§ 7.

Zabrania się dozorcy bez zgody właściciela nieruchomości lub jego zarządcy przyjmowania sublokatorów, a także przenocowywania kogokolwiek z wyjątkiem rodziny.

§ 8.

Dozorca domowy nie jest obowiązany do wykonywania innych posług dla właściciela domu oraz wszelkich osobistych czynności niezwiązanych z § 6 niniejszego orzeczenia.

§ 9.

Właściciel domu obowiązany jest wydać dozorcy książeczkę obrachunkową, wyszczególniając w niej wszelkie wypłaty.

§ 10.

Właściciel nieruchomości może rozwiązać z dozorcą domu umowę najmu po uprzednim 3-ch miesięcznym wymówieniu oraz uregulowaniu wszystkich należności z tym, by wymówienie pracy nie kończyło się w miesiącach zimowych, tj. od 1.X. do 31.III.

§ 11.

W razie śmierci dozorcy pozostała po nim najbliższa rodzina ma prawo wykonywać obowiązki dozorcy przez okres 3-ch miesięcy i otrzymywać poprzednie wynagrodzenie.

§ 12.

Pracodawca obowiązany jest po rocznej nieprzerwanej pracy udzielić dozorcy 1-tygodniowego, po trzech latach pracy 2-tygodniowego płatnego urlopu. Dozorca traci prawo do urlopu, jeżeli sam rozwiązał umowę o pracę lub jeśli rozwiązanie nastąpiło z powodów, które dają pracodawcy prawo do jej rozwiązania bez uprzedniego wymówienia pracy.

§ 13.

Wywóz śmieci po za posesję oraz oczyszczanie dołów kloacznych nie należy do obowiązków dozorcy domowego. Czynności te mogą być wykonywane za osobnym wynagrodzeniem, ustalonym w drodze dobrowolnej umowy między dozorcą a właścicielem nieruchomości.

§ 14.

Wszelkie zatargi wynikłe między właścicielami nieruchomości a dozorcami rozstrzyga Sąd Pracy w Łodzi.

§ 15.

Dozorca po wykonaniu swoich obowiązków służbowych może zarabiać ubocznie, z wyjątkiem domów należących do I-ej kategorii.

§ 16.

Przyjmowanie dozorcy do pracy winno się odbywać przez Biuro Pośrednictwa Funduszu Pracy.

§ 17.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje na okres od dnia 9 marca 1939 r. do dnia 31 grudnia 1940 r. z tym, że o ile żadna ze stron zainteresowanych nie zgłosi sprzeciwu przeciwko dalszemu stosowaniu zasad tego orzeczenia na 3 miesiące przed upływem zakreślonego terminu, w takim razie obowiązywać będą postanowienia niniejszego orzeczenia na każdy następny rok kalendarzowy.

Pabianice, dnia 9 marca 1939 r.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:

(—) *Zygmunt Melechowicz*
podinspektor pracy

Członkowie:

(—) *Jan Klimek*
sędzia Sądu Grodzkiego
w Pabianicach

(—) *Roman Zieliński*
wicestarosta powiatowy łaski

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40

Drukarnia Państwowa Nr 106324. 31.III.1939. 800.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 20 gr.**